

Sygn. akt *I ACa 343/17*

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 14 września 2017 r.

Sąd Apelacyjny w Poznaniu I Wydział Cywilny

w składzie:

Przewodniczący: **SSA Jacek Nowicki**

Sędziowie: **SA Małgorzata Kaźmierczak**

SA Małgorzata Mazurkiewicz-Talaga /spr./

Protokolant: **st. sekr. sąd. Katarzyna Kaczmarek**

po rozpoznaniu w dniu 7 września 2017 r. w (...)

na rozprawie

sprawy z powództwa (...) spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w Ż.

przeciwko (...) spółce z ograniczoną odpowiedzialnością w P.

o zapłatę

na skutek apelacji pozwanego

od wyroku Sądu Okręgowego w (...)

z dnia 23 stycznia 2017 r. sygn. akt IX GC 1208/14

1. **oddala apelację,**

2. **zasądza od pozwanego na rzecz powoda 4.050 zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego w postępowaniu apelacyjnym.**

SSA Małgorzata Kaźmierczak SSA Jacek Nowicki SSA Małgorzata Mazurkiewicz-Talaga

Sygn. akt I ACa 343/17

UZASADNIENIE

Powód - (...) Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w Ż. wniósł pozew przeciwko pozwanemu (...) Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w P., w którym domagał się zasądzenia od pozwanego na rzecz powoda kwoty 120.600 zł wraz z odsetkami ustawowymi liczonymi od dnia 06 czerwca 2014r. do dnia zapłaty oraz kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych. W uzasadnieniu pozwu powód wskazał, że każdej ze stron sporu przysługuje udział w autorskich prawach majątkowych i zależnych do utworu w postaci dokumentacji technicznej kuchni polowej (...) (...) w częściach równych - po 50%. Dokumentacja ta była opracowana i wykonana przez ich poprzedników prawnych - współautorów: spółkę (...) S.A. i spółkę (...) z W., w ramach wspólnie realizowanego projektu badawczo - rozwojowego pod tytułem „(...) - K. połowa na podwoziu jednoosiowym (...). (...) – (...)”.

W dniu 08 października 2014r. Sąd I instancji wydał w sprawie nakaz zapłaty w postępowaniu upominawczym, nakazując pozwanemu, by zapłacił na rzecz powoda kwotę 120.600 zł wraz z ustawowymi odsetkami od dnia 06 czerwca 2014r. do dnia zapłaty oraz kwotę 5.125 zł tytułem zwrotu kosztów postępowania albo wniósł sprzeciw od nakazu zapłaty.

W sprzeciwie od nakazu zapłaty z dnia 22 października 2014r. pozwany wniósł o oddalenie powództwa w całości oraz o zasądzenie od powoda na jego rzecz zwrotu kosztów procesu według norm przepisanych.

W uzasadnieniu pozwany podkreślił, iż Skarb Państwa - (...) nabył co najmniej jeden egzemplarz dokumentacji kuchni polowej (...) (...), bez tego bowiem nie byłaby możliwa produkcja seryjna tego urządzenia dla wojska. Przeniesienie przez uprawnionych (poprzedników stron) egzemplarza dokumentacji technicznej kuchni polowej (...) (...) na Skarb Państwa spowodowało wprowadzenie egzemplarza do obrotu i jego publiczne udostępnienie oraz uzyskanie przez ten twór status utworu rozpowszechnionego. W konsekwencji Skarb Państwa mógł korzystać z dokumentacji technicznej kuchni polowej na własny użytek zgodnie z jej przeznaczeniem, to jest do wytwarzania na jej podstawie na własne potrzeby kuchni polowej. Pozwana spółka zakwestionowała także wysokość roszczenia powoda, wskazując, iż żądana przez niego kwota nie znajduje żadnego odzwierciedlenia w rzeczywistości, bowiem zakłada m. in. sprzedaż kuch polowych wykonanych według spornej dokumentacji technicznej przyniosła zysk w wysokości 30%.

W toku procesu powód wskazał, iż w niniejszej sprawie wywodzi swoje roszczenie z przepisów ustawy o prawie autorskim i prawach pokrewnych, dochodząc naprawienia szkody poprzez zapłatę kwoty stosownego wynagrodzenia, które w chwili jego dochodzenia byłoby należne powodowi tytułem udzielenia przez powoda zgody na korzystanie z utworu w sposób opisany w pozwie. Powód wskazał, iż zarzuca pozwanemu naruszenie art. 9 ustawy o prawie autorskim i prawach pokrewnych i domaga się od niego zapłaty podwójnej stawki wynagrodzenia, które powód uzyskałby, gdyby pozwany wystąpił do niego o zgodę na korzystanie z dokumentacji technicznej kuchni polowej (...) (...), na podstawie art. 79 w/w ustawy. Pismem procesowym z dnia 10 maja 2016r. powód rozszerzył powództwo do kwoty 128.640 zł, stanowiącej sumę pieniężną w wysokości odpowiadającej dwukrotności wynagrodzenia liczonego wg wskaźnika w wysokości 8% wynagrodzenia netto za sprzedane przez pozwanego 3 egzemplarze kuchni polowej. Podstawę prawną w/w roszczenia stanowi art. 79 ust. 1 pkt. 2 lit b) ustawy o prawie autorskim i prawach pokrewnych.

W piśmie procesowym z dnia 28 września 2016r, pozwany podniósł zarzut przedawnienia roszczenia powoda.

Zaskarżonym wyrokiem Sąd Okręgowy w (...) zasądził od pozwanego na rzecz powoda kwotę 128.640 zł wraz z ustawowymi odsetkami od kwoty 120.600zł od dnia 6 czerwca 2014 r. do dnia zapłaty, z tym że odsetki od dnia 1 stycznia 2016r. są odsetkami ustawowymi za opóźnienie i orzekł o kosztach postępowania.

Podstawą rozstrzygnięcia były następujące ustalenia faktyczne i rozważania prawne:

Powód - (...) Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w Ż. prowadzi działalność gospodarczą na podstawie wpisu do Krajowego Rejestru Sądowego pod numerem (...).Pozwany - (...) Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w P. prowadzi działalność gospodarczą na podstawie wpisu do Krajowego Rejestru Sądowego pod numerem (...).

Spółka (...) S.A. i spółka Biuro (...) Sp. z o.o. w W., w ramach wspólnie realizowanego przez nich projektu badawczo - rozwojowego pod tytułem „(...) - K. połowa na podwoziu jednoosiowym (...). (...) (...)” opracowały dokumentację techniczną kuchni polowej

(...)(...). Po wyprodukowaniu pierwszych kuchni polowych tego rodzaju i przebadaniu ich pod kątem przydatności dla wojska, zostały one wprowadzone do wyposażenia Wojska Polskiego i zatwierdzone do produkcji seryjnej na potrzeby Sił Zbrojnych (...) decyzją (...) nr (...) z dnia 22 kwietnia 2002r.

W dniu 17 grudnia 2002r. Urząd Patentowy (...) zarejestrował zgłoszony w dniu 7 grudnia 1998r., na rzecz (...) S.A. wzór przemysłowy (...).

W dniu 19 sierpnia 2004r. spółki (...) S.A. i spółka Biuro (...) z W. zawarły porozumienie w sprawie sprzedaży dokumentacji kuchni polowej (...) (...), ustalając w nim, że w przypadku sprzedaży w/w dokumentacji, udział dla każdej ze stron wynosił będzie 50% uzyskanej ceny sprzedaży (pkt. 3 porozumienia).

W dniu 2 września 2008r. w Ż. spółka (...) S.A. z siedzibą w Ż. zawarła z powodem umowę o przeniesienie autorskich praw majątkowych, na mocy której spółka (...) S.A. przeniosła na powoda (...) udziału w autorskich prawach majątkowych oraz autorskich prawach zależnych do utworu w postaci dokumentacji technicznej kuchni polowej (...) (...), zatwierdzonej przez (...) (...) (...), na wszelkich polach eksploatacji, a w szczególności obejmujących: wytwarzanie w oparciu o utwór gotowych wyrobów oraz rozporządzanie nimi, wprowadzanie do obrotu, udzielania zezwolenia na wykonywanie praw zależnych w stosunku do opracowań powstałych na podstawie utworu.

W dniu 7 maja 2009r. w (...) spółka Biuro (...) z siedzibą w W. zawarła z pozwanym umowę o przeniesienie autorskich praw majątkowych, na mocy której spółka (...) S.A. przeniosła na pozwanego udział wynoszący 50% w całości dokumentacji i autorskich praw majątkowych oraz autorskich prawach zależnych do dokumentacji technicznej kuchni polowej (...) (...) zatwierdzonej przez Dyrektora (...), na wszelkich polach eksploatacji, a w szczególności obejmujących: wytwarzanie w oparciu o utwór gotowych wyrobów oraz rozporządzanie nimi, wprowadzanie do obrotu, udzielania zezwolenia na wykonywanie praw zależnych w stosunku do opracowań powstałych na podstawie utworu.

W 2012r. Jednostka Wojskowa (...) ogłosiła przetarg nieograniczony na dostawę samochodów chłodni, samochodów dostawczych izotermicznych z agregatem chłodniczym, cystern do przewozu i dystrybucji wody typu (...), kuchni polowych typu (...) (...), kuchni kontenerowych, kontenerów chłodniczo – mroźniczych nr (...). Powód pisemnie zwrócił się do pozwanego o przystąpienie do w/w przetargu jako konsorcjum, z uwagi na współwłasność dokumentacji technicznej kuchni polowej (...) (...). Pozwany nie udzielił mu odpowiedzi. Pozwana spółka nie wystąpiła także do powoda o zgodę na wykorzystanie przez nią całości w/w dokumentacji technicznej na potrzeby realizacji zadania określonego w przetargu.

W przetargu tym ofertę na dostawę trzech kuchni polowych typu (...) (...) złożył oddzielnie zarówno pozwany jak i powód. Oferta powoda została wykluczona z postępowania przetargowego, natomiast oferta pozwanego w części dotyczącej dostawy trzech kuchni polowych (...) (...) została uznana za najkorzystniejszą i wybrana do realizacji.

Zarówno w trakcie postępowania przetargowego jak i w późniejszym okresie powód wzywał pozwanego do wyjaśnienia przyczyn i podstawy wykorzystywania dokumentacji technicznej kuchni polowej (...) (...) z pominięciem powoda jako jej współwłaściciela. Domagał się również od pozwanego zapłaty za korzystanie z przysługującego powodowi udziału we własności dokumentacji.

Już po zatwierdzeniu dokumentacji technicznej kuchni polowej (...) (...) opracowanej przez spółki (...) S.A. i (...) Arsenał z W. decyzją Ministra (...)nr (...) z dnia 22 kwietnia 2002r., pozwany wprowadzał modyfikacje w dokumentacji, związane z zastosowaniem nowych rozwiązań, na polecenie (...) (...)

W latach 2013, 2014 i 2015 strony zawarły umowy licencyjne, na mocy których powód udzielił pozwanemu licencji wyłącznej do przysługującego mu udziału, wynoszącego jedną drugą, w autorskich prawach majątkowych i zależnych do utworu w postaci dokumentacji technicznej kuchni polowej (...) (...), zatwierdzonej do produkcji seryjnej na potrzeby Sił Zbrojnych (...) decyzją (...) (...) nr (...) z dnia 22 kwietnia 2002r. Licencja obejmowała uprawnienie do wytworzenia egzemplarzy kuchni polowej objętych wskazanymi w umowach postępowaniami o udzielenie zamówienia publicznego przez jednostki wojskowe. Strony uzgodniły, że z tego tytułu powodowi jako licencjodawcy będzie przysługiwało każdorazowo wynagrodzenie w wysokości 8% kwoty netto zbycia przez pozwanego egzemplarza kuchni polowej (...) (...)

W dniu 21 kwietnia 2015r. Urząd Patentowy (...) udzielił pozwanemu prawa ochronnego na wzór użytkowy (...).

Pismem z dnia 27 maja 2014r. powód wystosował do pozwanego wezwanie do dobrowolnej zapłaty kwoty 120.600 zł w terminie do 5 czerwca 2014r. tytułem korzyści uzyskanych w związku z korzystaniem z wspólnie przysługujących mu praw autorskich do dokumentacji technicznej kuchni polowej (...)(...) przy realizacji dostaw dla Jednostki Wojskowej nr (...) we W. w ramach postępowania przetargowego nr (...). Wezwanie to pozostało bez odpowiedzi.

W sporządzonej na potrzeby niniejszego postępowania opinii biegły sądowy z dziedziny rachunkowości P. M. określił wysokość opłaty licencyjnej należnej powodowi za wykorzystanie przysługującego mu udziału we wspólnym majątkowym prawie autorskim do całości utworu w postaci dokumentacji kuchni polowej (...)(...) na poziomie 8% od wartości ceny sprzedaży kuchni polowej. Stawka ta bowiem odpowiada realiom rynkowym.

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił na podstawie bezspornych twierdzeń stron o faktach, a także w oparciu o dokumenty dołączone przez strony do akt sprawy oraz na podstawie zeznań świadka L. P., zeznań prezesa zarządu pozwanego M. W., jak również w oparciu o opinie sporządzone przez biegłego sądowego z dziedziny rachunkowości P. M., uzupełnionych jego zeznaniami.

Dokumenty przedłożone przez strony miały charakter dokumentów prywatnych i stosownie do treści 245 k.p.c. stanowiły dowód tego, że osoby, które je podpisały złożyły oświadczenia zawarte w tych dokumentach. Dokumenty powyższe nie były kwestionowane przez strony, a Sąd nie znalazł podstaw, by czynić to z urzędu. Wszystkie dokumenty istotne dla rozpoznania sprawy zostały należycie poświadczane za zgodność z oryginałem przez pełnomocników stron zgodnie z treścią art. 129 § 2 k.p.c., dlatego Sąd uznał je za dowody w sprawie. Sąd uznał za w pełni wiarygodne także dokumenty urzędowe, które stanowiły dowód tego, co zostało w nich urzędowo zaświadczone (art. 244 § 1 k.p.c.).

Sąd uznał za wiarygodne zeznania świadka L. F., albowiem były one rzetelne, spójne, konsekwentne i korespondowały ze zgromadzonym w sprawie materiałem dowodowym, a w szczególności z korespondencją stron. Świadek pełnił funkcję prezesa zarządu powoda i posiadał wiedzę odnośnie korzystania przez obydwie strony z utworu w postaci dokumentacji technicznej kuchni polowej (...)(...) i wzajemnych rozliczeń z tego tytułu. Świadek w sposób konkretny i wyczerpujący zarazem przedstawił podejmowane przez powoda próby porozumienia z pozwanym co do sposobu korzystania z w/w utworu w związku z realizacją zamówień

publicznych dla wojska, ich negatywny rezultat i opisał jak wyglądał udział obydwu stron w postępowaniu przetargowym nr (...). Zeznania świadka nie były kwestionowane przez żadną ze stron, a Sąd uczynił je podstawą ustaleń faktycznych w dokonanych w sprawie.

Oceniając zeznania strony pozwanej Sąd miał na uwadze fakt, że strony są bezpośrednio zainteresowane rozstrzygnięciem, jakie zapadnie w niniejszej sprawie. Z tego względu do zeznań tych należało podejść z dużą ostrożnością. Mimo to, zeznania reprezentującego pozwanego - prezesa zarządu M. W. Sąd ten uznał za wiarygodne i uczynił je podstawą dla ustaleń faktycznych. Zeznania te były bowiem spójne z pozostałym zgromadzonym w sprawie materiałem dowodowym, w tym z dokumentami oraz zeznaniami świadka L. F.. M. W. potwierdził, że nie uzyskał zgody powoda na korzystanie z całości dokumentacji bez opłaty, uznając, iż zgody takiej uzyskać nie musiał. Nadto potwierdził także, iż w latach późniejszych zawarł z powodem umowy licencyjne.

Postanowieniem z dnia 16 lutego 2015r. Sąd dopuścił dowód z pisemnej opinii biegłego z zakresu rachunkowości na okoliczność ustalenia wysokości wynagrodzenia za naruszenie autorskich praw majątkowych powoda do wspólnego majątkowego prawa autorskiego do całości utworu w postaci dokumentacji kuchni polowej (...)(...) poprzez wyprodukowanie i sprzedaż przez pozwanego bez zgody powoda na wykorzystanie tej dokumentacji 3 sztuk kuchni polowej za cenę 988.920,00 zł.

Opinię wykonał biegły sądowy P. M.. Sąd uznał, że opinia została sporządzona fachowo i rzetelnie, dlatego też wnioski w niej zawarte stanowiły element ustaleń faktycznych poczynionych w niniejszej sprawie. Wnioski opinii były logiczne i przekonujące, a nieścisłości i wątpliwości podnoszone przez strony biegły P. M. wyjaśnił w opinii uzupełniającej z dnia 22 lipca 2015r. oraz na rozprawie w dniu 20 października 2015r,

Biegły sądowy P. M. wskazał, iż na potrzeby opinii sporządził wycenę za pomocą dwóch metod oraz dokonał analizy stanu faktycznego na podstawie umowy licencyjnej łączącej strony. Przeprowadził on szacunek obliczenia kosztu własnego sprzedaży jednej kuchni polowej celem sprawdzenia rentowności takiej kuchni, przeprowadził ocenę rentowności ogółem przedsiębiorstwa pozwanego oraz innych podobnych przedsiębiorstw, przeprowadził analizę roszczenia powoda z punktu widzenia relacji roszczenia do realiów rynkowych, wykorzystując posiadaną wiedzę, wiadomości specjalne oraz doświadczenie

życiowe. Biegły określił wysokość opłaty licencyjnej należnej powodowi za wykorzystanie przysługującego mu udziału we wspólnym majątkowym prawie autorskim do Całości utworu w postaci dokumentacji kuchni polowej (...) (...) na poziomie 8% od wartości ceny sprzedaży kuchni polowej. Stawka ta bowiem odpowiada realiom rynkowym.

W opinii uzupełniającej biegły sądowy podtrzymał w całości swoje wnioski wyrażone w opinii głównej.

Sąd Okręgowy wskazał, że powód w niniejszej sprawie domagał się ostatecznie zasądzenia od pozwanego kwoty 128.640 zł wraz z odsetkami ustawowymi i kosztami postępowania. Jako tytuł prawny swojego żądania powód wskazał przepis art. 79 ust. 1 pkt. 3 lit. b ustawy z dnia 04 lutego 1994r. o prawie autorskim i prawach pokrewnych (Dz. U. nr 24, poz. 83 z późn. zm.) (dalej (...)) wyjaśniając, iż żądana przez niego kwota stanowi odszkodowanie w wysokości dwukrotności wynagrodzenia, które byłoby należne w przypadku udzielenia pozwanemu zgody na korzystanie z utworu w postaci dokumentacji technicznej kuchni polowej (...) (...).

Pozwany z kolei twierdził, że pierwotne roszczenie powoda obejmowało inne żądanie - zapłaty wynagrodzenia za korzystanie ze wspólnego autorskiego prawa majątkowego do w.w utworu, natomiast żądanie zapłaty odszkodowania na podstawie art. 79 ust. 1 pkt. 3 lit. b (...) stanowiło nowe roszczenie powoda, dodatkowe, wniesione przez niego dopiero w toku postępowania wraz z pismem procesowym z dnia 10 maja 2016r. i które uległo przedawnieniu.

Sąd I Instancji nie podzielił stanowiska pozwanego.

Powód swoje żądanie zapłaty od początku wiązał z naruszeniem przez pozwanego autorskich praw majątkowych powoda do wspólnego majątkowego prawa autorskiego do całości utworu w postaci dokumentacji technicznej kuchni polowej (...) (...), które polegać miało na wykorzystaniu w/w dokumentacji do wykonania trzech kuchni polowych w związku z realizacją przez pozwanego zamówienia publicznego dla Jednostki Wojskowej (...), bez zgody powoda. Wskazanie i nazwanie podstawy prawnej tytułu swojego roszczenia stanowiło doprecyzowanie jedynie roszczenia, które w sposób konkretny i wyczerpujący zostało przez powoda określone już w pozwie. Nadto, wbrew twierdzeniom pozwanego, powód powołał przepis art. 79 ust. 1 pkt. 3 lit. b (...) jako tytuł prawny swojego roszczenia na pierwszej rozprawie, tj. w dniu 16 lutego 2015r., ustnie do protokołu rozprawy.

W tej sytuacji zarzut pozwanego o przedawnieniu roszczenia powoda uznać należało za niezasadny. Istota przedawnienia polega na tym, że po upływie terminu przedawnienia ten,

przeciwko komu przysługuje roszczenie, może uchylić się od jego zaspokojenia, powołując się na upływ tego czasu (art. 117 § 2 k.c.). Zgodnie z treścią art. 118 k.c., jeżeli przepis szczególny nie stanowi inaczej, termin przedawnienia wynosi lat dziesięć, a dla roszczeń o świadczenia okresowe oraz roszczeń związanych z prowadzeniem działalności gospodarczej - trzy lata. W przypadku roszczeń o naprawienie szkody wyrządzonej czynem niedozwolonym ulegają one przedawnieniu z upływem lat trzech od dnia, w którym poszkodowany dowiedział się o szkodzie i o osobie obowiązanej do jej naprawienia. Roszczenia o ochronę autorskich praw majątkowych przedawniają się według reguł przewidzianych w art. 118 oraz art. 442J.(wyr. SN z 11 sierpnia 2011r., ICSK 633/10, OSNC 2012, Nr 3, poz. 37; zob. także wyr. SN z 14 grudnia 2012r., (...) 25/12, OSNC 2013 Nr 7-8, poz. 89). Regulacja autorska nie zawiera przepisów dotyczących przedawnienia roszczeń, dlatego znajdują tutaj zastosowanie zasady ogólne. Termin przedawnienia wynosi 3 lata. Bieg przedawnienia roszczenia powoda o zapłatę odszkodowania za naruszenie majątkowego prawa autorskiego do dokumentacji technicznej kuchni polowej (...) (...) w związku z realizacją zamówienia dla Jednostki Wojskowej (...) rozpoczął bieg w 2012r., bowiem wtedy pozwany, bez zgody powoda, wykorzystał w/w dokumentację. (...) tego

trzyletniego terminu przedawnienia został przerwany, przed jego upływem, na skutek wytoczenia przez powoda powództwa w niniejszej sprawie w dniu 05 września 2014r. Natomiast każde przerwanie biegu przedawnienia roszczenia skutkuje tym, iż biegnie ono na nowo w stosunku do tego roszczenia.

Sąd I Instancji wskazał, iż bezspornym w niniejszej sprawie było, że majątkowe prawa autorskie do utworu w postaci dokumentacji technicznej kuchni polowej (...) (...), zatwierdzonej przez (...) (...), przysługiwały wspólnie powodowi i pozwanemu. Żadna ze stron nie kwestionowała także, iż ich udział w w/w prawie wynosi 50%. Niespornym było także, iż pozwany, na zlecenie (...) dokonał zmian w dokumentacji kuchni polowej w związku z kolejnymi modyfikacjami, już po jej zatwierdzeniu przez (...). Żadna ze stron nie kwestionowała także, iż pozwany wykonał trzy egzemplarze kuchni polowej (...) (...) na podstawie w/w dokumentacji technicznej, w związku z realizacją zamówienia publicznego Jednostki Wojskowej (...) w 2012r.

Zgodnie z treścią art. 9 ust. 1 zd. 1 ustawy z dnia 4 lutego 1994r. o prawie autorskim i prawach pokrewnych współtwórcom przysługuje prawo autorskie wspólnie. Do wykonywania prawa autorskiego do całości utworu potrzebna jest zgoda wszystkich współtwórców. W przypadku braku takiej zgody każdy ze współtwórców może żądać rozstrzygnięcia przez sąd, który orzeka uwzględniając interesy wszystkich współtwórców (art. 9 ust. 3 (...)). Zatem pozwany, chcąc wykorzystać dokumentację techniczną kuchni polowej (...) (...) do wykonania zamówienia Jednostki Wojskowej (...), winien był uzyskać zgodę powoda. Sąd nie podzielił bowiem argumentacji pozwanego, iż w ofercie do przetargu nr (...) została zgłoszona de facto inna dokumentacja niż ta pierwotna, gdyż stanowiła ona nowe opracowanie, uwzględniające wszystkie zmiany w projekcie, dokonane przez pozwanego. Wszystkie bowiem zmiany rozwiązań zastosowanych w kuchni polowej (...) (...) dokonywane były w odniesieniu do pierwotnych planów tej konstrukcji, jako punkt wyjścia przyjmując zapisy dokumentacji technicznej zatwierdzonej decyzją (...) (...) nr (...) z dnia 22 kwietnia 2002r. Modyfikacje w konstrukcji kuchni polowej (...) (...), na które powoływał się pozwany, nie funkcjonowały samodzielnie jako projekt nowego urządzenia, lecz udoskonalwały, adoptowały plany urządzenia już istniejącego, ujęte w w/w dokumentacji technicznej. Stanowiły jego integralną część. Dokumentacja techniczna w/w urządzenia w wersji zatwierdzonej decyzją (...) (...) nr (...) z dnia 22 kwietnia 2002r. wraz ze wszystkimi jej zmianami stanowiła całość i winna być traktowana jako jeden utwór, do którego majątkowe prawa autorskie przysługują wspólnie obydwu stronom.

Pozwany co prawda uzyskał ochronę prawną wynikającą z udzielenia pozwanej spółce prawa ochronnego na wzór użytkowy (...) decyzją Urzędu (...) (...), lecz miało to miejsce dopiero w dniu 21 kwietnia 2015r., a więc po realizacji zamówienia dla Jednostki Wojskowej (...) i nie dotyczy okresu, do którego odnosi się żądanie pozwu.

W myśl art. 79 (...), uprawnionemu, którego autorskie prawa majątkowe zostały naruszone przysługuje szereg środków obrony, w tym np. uregulowana w art. 79 ust. 1 pkt 3 lit. b (...) możliwość żądania naprawienia wyrządzonej szkody poprzez zapłatę sumy pieniężnej w wysokości odpowiadającej dwukrotności, a w przypadku gdy naruszenie jest zawinione - trzykrotności stosownego wynagrodzenia, które w chwili jego dochodzenia byłoby należne tytułem udzielenia przez uprawnionego zgody na korzystanie z utworu.

Roszczenia odszkodowawcze są jednym z zasadniczych środków kompensacyjnych w prawie autorskim. Przewidziana za pomocą roszczeń odszkodowawczych możliwość naprawienia szkody ma na celu przywrócenie stanu wynikającego z naruszenia. Roszczenia te zmierzają, obok roszczeń negatoryjnych, do usunięcia stanu niezgodnego z prawem, zapewniając uprawnionemu możliwość rekompensaty poniesionych strat i utraconych korzyści. W ustawie o prawie autorskim i prawach pokrewnych można wskazać kilka postaci roszczeń, z którymi może występować uprawniony. Pierwszy rodzaj roszczenia odszkodowawczego to roszczenie oparte na zasadach ogólnych kodeksu cywilnego. Drugie i trzecie - to roszczenia o zapłatę sumy pieniężnej w wysokości stanowiącej wielokrotność stosownego wynagrodzenia, w zależności od stopnia winy.

Sąd I Instancji wskazał, że przez „stosowne wynagrodzenie”⁽¹⁾ należy rozumieć takie wynagrodzenie, jakie otrzymałby podmiot prawa autorskiego (lub praw pokrewnych), gdyby pozwany zawarł z nim umowę o korzystanie z utworu w zakresie dokonanego naruszenia. Taką interpretację tego pojęcia przyjął Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 25 marca

2004r. (II CK 90/03, OSNC 2005, nr 4, poz. 66), według którego: „Wynagrodzenie stosowne w rozumieniu art. 79 ust. 1, to takie wynagrodzenie, jakie otrzymałby autor (również autor opracowania zależnego) gdyby osoba, która naruszyła jego prawa majątkowe, zawarła z nim umowę o korzystanie z utworu w zakresie dokonanego naruszenia” (por. wyrok SN z dnia 29 listopada 2006r., IICSK 245/06, LEK nr (...), wyrok SA we Wrocławiu z dnia 23 marca 2008r., I ACa 456/08, OSA W 2008, nr 4, poz. 112). Jak się zauważa - choć nasuwa to wątpliwości - wysokość wynagrodzenia przewidzianego w art. 79 ust. 1 ustala się według stanu z chwili zamknięcia rozprawy (wyrok z dnia 15 września 2004r., III CK 366/03, OSNC 2005, nr 7-8, poz. 141).

Podmiotem, wobec którego może zostać zastosowany środek z art. 79 ust. 1 pkt 3 (...) może być np. współtwórca utworu, tj. podmiot, któremu podobnie jak uprawnionemu przysługują prawa autorskie do danego utworu. Pogląd ten znajduje odzwierciedlenie w doktrynie i orzecznictwie: „Osobą legitymowaną biernie jest każdy, kto dokonuje naruszenia autorskich praw majątkowych. Mogą być to osoby fizyczne albo prawne, niezależnie od tego, czy prowadzą działalność gospodarczą, a także czy wykorzystują cudzy utwór zawodowo lub zarobkowo. Relacje pomiędzy uprawnionym i naruszcycielem mogą być związane z prowadzoną współpracą lub zatrudnieniem. Naruszy ciel może też być w stosunku do uprawnionego poprzednikiem prawnym lub współtwórcą danego utworu” (por. orzeczenie SN z dnia 18 listopada 1960r., I CR 234/60, OSNCK 1961, nr 4, poz. 124, P. Podrecki, Komentarz do art.79 ustawy o prawie autorskim i prawach pokrewnych, w: M. Bukowski i inni, Prawo autorskie i prawa pokrewne. Komentarz, (...)). W ustalaniu kręgu osób legitymowanych biernie istotne jest

przyporządkowanie odpowiedzialności każdej osobie, która bez zgody uprawnionego, w warunkach bezprawności, stała się posiadaczem cudzego utworu” (por. wyrok Sądu Apelacyjnego w Warszawie z dnia 26 stycznia 2015r., sygn. akt I ACa 1046/14 wyrok Sądu Najwyższego z dnia 24 lipca 2014r., sygn. akt IICSK 562/13).

Naruszeniem prawa autorskiego może być jakakolwiek ingerencja w zakres cudzego prawa autorskiego, zaś w wypadku współautorstwa do wszelkich czynności mających za przedmiot cały utwór niezbędna jest zgoda wszystkich współautorów - jeśli zatem dwóm podmiotom przysługuje po 50% praw autorskich do danego utworu, a jeden ze współautorów bez zgody drugiego dysponuje utworem tak, jak gdyby prawa autorskie do całości utworu przysługiwały mu wyłącznie, w pełni zasadne jest stwierdzenie, iż dopuścił się on naruszenia majątkowego prawa autorskiego drugiego ze współuprawnionych.

Taka właśnie sytuacja, w ocenie Sądu Okręgowego miała miejsce w niniejszej sprawie. Pozwany bowiem, dysponując 50% udziałem w majątkowych prawach autorskich do utworu w postaci dokumentacji technicznej kuchni polowej (...) (...), samodzielnie wykorzystał całość tego utworu na potrzeby realizacji zamówienia dla Jednostki Wojskowej (...), bez zgody drugiego współuprawnionego, tj. powoda. Naruszył on więc autorskie prawa majątkowe powoda do w/w utworu w zakresie jemu przysługującym.

W związku ze stwierdzonym naruszeniem przysługującego jemu autorskiego prawa majątkowego, powód domagał się od pozwanego zapłaty sumy pieniężnej w wysokości odpowiadającej dwukrotności stosownego wynagrodzenia, które w chwili jego dochodzenia byłoby należne tytułem udzielenia przez powoda zgody na korzystanie z utworu.

W sporządzonej na potrzeby niniejszego postępowania opinii biegły sądowy z dziedziny rachunkowości P. M. określił wysokość opłaty licencyjnej należnej powodowi za wykorzystanie przysługującego mu udziału we wspólnym majątkowym prawie autorskim do całości utworu w postaci dokumentacji kuchni polowej (...) (...) na poziomie 8% od wartości ceny sprzedaży kuchni polowej. Stawka ta bowiem, w ocenie biegłego sądowego, odpowiada realiom rynkowym. Opłata licencyjna stanowi zaś wynagrodzenie jakie uprawniony uzyskałby za wyrażenie zgody na korzystanie z utworu.

Cena netto sprzedaży za jeden egzemplarz kuchni polowej typu (...) (...), wyprodukowanej przez pozwanego w 2012r. na zlecenie Jednostki Wojskowej (...), wynosiła 268.000,00 zł. Wysokość stosownego wynagrodzenia, jakie powód uzyskałby za udzielenie pozwanemu zgody na korzystanie z praw autorskich do dokumentacji technicznej kuchni polowej (...) (...), biegły sądowy ustalił na poziomie 8 % ceny sprzedaży kuchni polowej. W przypadku trzech egzemplarzy tego urządzenia (bo tylko pozwany wykonał realizując zamówienie Jednostki Wojskowej (...)) wysokość

tego wynagrodzenia wyniosła: $3 \times (268.000 \text{ zł} \times 8\%) = 64.320 \text{ zł}$. Ponieważ powód, zgodnie z treścią art. 79 ust. 1 pkt 3 lit. b (...) domagał się dwukrotności stosownego wynagrodzenia, winien otrzymać z tego tytułu kwotę 128.640 zł.

Pozwany w toku procesu podniósł zarzut nadużycia przez powoda przysługującego mu prawa podmiotowego i sprzeczność jego zachowania z zasadami współzycia społecznego, tj naruszenia przepisu art. 5 k.c., poprzez stawianie pozwanemu zarzutu co do samodzielnego złożenia oferty w postępowaniu przetargowym bez zgody powoda, przy jednoczesnym złożeniu samodzielnej oferty w tym samym postępowaniu także przez powoda. Powyższe stanowisko pozwanego należało uznać za chybione zarówno w świetle przedstawionej przez pozwanego argumentacji, jak i w świetle ustalonego przez Sąd stanu faktycznego. Powód bowiem niejednokrotnie zwracał się do pozwanego z propozycją wspólnego złożenia oferty w postępowaniu przetargowym, utworzenia konsorcjum, jednak pozwany konsekwentnie odmawiał powodowi i składał samodzielnie oferty w postępowaniach przetargowych. Nie występował także do powoda o zgodę na wykorzystanie dokumentacji technicznej kuchni polowej (...) (...) w związku z realizacją w/w zamówień publicznych. Nie wypłacał mu także z tytułu wykorzystania wspólnego utworu żadnych wynagrodzeń czy odszkodowań. Warunkami skuteczności zarzutu z art. 5 kc są: istnienie prawa, które zostaje nadużyte, czynienie z niego użytku oraz sprzeczność tego użytku z kryteriami nadużycia prawa (por. wyrok SN z dnia 26 listopada 2004 rsygn. akt I CK 279/04). Poza wskazanymi ograniczeniami natury strukturalnej lub prakseologicznej wykonywanie prawa podmiotowego ograniczone jest wskazanymi w art. 5 k.c. względami teleologicznymi (społeczno-gospodarcze przeznaczenie prawa) oraz aksjologicznymi (zasady współzycia społecznego)” (por. T. Sokołowski, Komentarz do art. 5 Kodeksu cywilnego, w: A. Kidyba (red.) Kodeks cywilny. Komentarz. Tom I Część ogólna, WKP 2012). Prawem podmiotowym, którego powód miałby nadużyć zdaje się być, według zamysłu pozwanego, prawo do żądania od pozwanego zapłaty z tytułu wykorzystania wspólnego utworu w całości przez pozwanego bez zgody powoda. Nie ulega wątpliwości, iż powód uczynił z owego prawa użytek, wszczynając niniejsze postępowanie, jednakże w ocenie Sądu nie znajduje uzasadnienia twierdzenie o sprzeczności tego użytku czy to ze społeczno-gospodarczym jego przeznaczeniem, czy też z zasadami współzycia społecznego. Jak wynika z ustalonego przez Sąd stanu faktycznego, powód czynił daleko idące starania ku temu, by w postępowaniach przetargowych odnoszących się do wspólnego z pozwanym prawa autorskiego oferty składać wspólnie z pozwanym, z poszanowaniem wspólnego prawa autorskiego. W obliczu braku zgody pozwanego na współpracę w tym przedmiocie i składanie przez niego samodzielnych ofert z wykorzystaniem wspólnego dzieła w całości bez zgody powoda nie sposób uznać zachowania powoda za nadużycie jakiegokolwiek prawa podmiotowego, bowiem to pozwany konsekwentnie postępował niezgodnie z zasadami współzycia społecznego, oferując jako swoje dzieło wspólne z powodem i nie wypłacając powodowi z tego tytułu żadnego wynagrodzenia. Nadto zarzut powoda wobec pozwanego o naruszeniu przysługujących mu praw autorskich wiąże się nie tyle ze złożeniem oferty o określonej treści przez pozwanego, lecz z wykorzystaniem utworu, do którego obydwie strony posiadają prawa autorskie, na etapie realizacji zamówienia objętego przetargiem. Z uwagi na powyższe argument pozwanego odnośnie nadużycia przez powoda przysługującego mu prawa należało uznać za chybiony.

Reasumując, Sąd I Instancji uznał, że pozwany naruszył przysługujące powodowi majątkowe prawa autorskie do wspólnego majątkowego prawa autorskiego do całości utworu w postaci dokumentacji technicznej kuchni polowej (...) (...), poprzez wykorzystanie w/w dokumentacji do wykonania trzech kuchni polowych, w związku z realizacją przez pozwanego zamówienia publicznego dla Jednostki Wojskowej (...), bez zgody powoda. W tej sytuacji żądanie powoda, aby pozwany naprawił wyrządzoną naruszeniem szkodę poprzez zapłatę odszkodowania w wysokości 128,640 zł uznać należało za uzasadnione, albowiem taką właśnie wysokość dwukrotności stosownego wynagrodzenia, które w chwili jego dochodzenia byłoby należne tytułem udzielenia przez uprawnionego zgody na korzystanie z utworu, została ustalona przez biegłego sądowego jako zgodna z realiami rynku.

Wobec powyższego Sąd zasądził od pozwanego na rzecz powoda kwotę 128.640 zł (punkt I wyroku).

O odsetkach Sąd orzekł na podstawie art. 481 § 1 k.c., który stanowi, że jeżeli dłużnik opóźnia się ze spełnieniem świadczenia pieniężnego, wierzyciel może żądać odsetek za czas opóźnienia, chociażby nie poniósł żadnej szkody i chociażby opóźnienie było następstwem okoliczności, za które dłużnik nie ponosi odpowiedzialności. Powód w dniu 27 maja 2014r. wystosował do pozwanego wezwanie do zapłaty kwoty 120.600 zł w terminie do dnia 05 czerwca

2014r., a zatem począwszy od dnia następnego pozostawał on w zwłoce z uregulowaniem w/w kwoty. Jednocześnie powód rozszerzając powództwo do kwoty 128.640 zł pismem z dnia 10 maja 2016r., nie zmienił swojego żądania co do odsetek. Wobec powyższego Sąd zasądził odsetki ustawowe tylko od kwoty 20.600 zł, pierwotnie wniesionej w pozwie, począwszy od dnia 06 czerwca 2014r. do dnia zapłaty.

O kosztach procesu Sąd orzekł w punkcie II wyroku na podstawie art. 98 § 1 i 3 k.p.c., obciążając nimi w całości pozwanego jako stronę przegrywającą proces. Na koszty procesu poniesione przez powoda składały się: opłata sądowa od pozwu w kwocie 6,030 zł, opłata sądowa od rozszerzonego żądania pozwu w kwocie 402 zł, zaliczka na wynagrodzenie biegłego sądowego w kwocie 3.325,92 zł, wynagrodzenie pełnomocnika powoda w kwocie 3.600 zł, którego wysokość została ustalona na podstawie § 2 ust. 1 i 2 w związku z § 6 pkt 6 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002r. w sprawie opłat za czynności radcy prawnego (...) (Dz.U.2013.492 j.t.). znajdującego zastosowanie w niniejszej sprawie z uwagi na wytoczenie powództwa przed 01 stycznia 2016r., a także opłata skarbową od udzielonego pełnomocnictwa w kwocie 17 zł.

Powyższy wyrok został zaskarżony w całości przez pozwanego, który w apelacji wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku i oddalenie powództwa. Zaskarżonemu wyrokowi zarzucił:

I. Naruszenie art. 442¹ § 1 kc oraz art. 123 § 1 pkt 1 kc w związku z art. 193 § 2¹ kpc poprzez brak uwzględnienia zarzutu przedawnienia dochodzonego przez powoda roszczenia

II. Naruszenie art. 233 § 1 kpc oraz art. 285 § 1 kpc poprzez dokonanie wadliwej oceny dowodu z opinii biegłego sądowego

III. Naruszenie art. 9 ust. 3 ustawy o prawie autorskim i prawach pokrewnych w związku z art. 2 ust. 1 ustawy o prawie autorskim i prawach pokrewnych

W odpowiedzi na apelację powód wniósł o jej oddalenie, podnosząc iż zarzuty apelacji nie zasługują na uwzględnienie.

Sąd Apelacyjny ustalił i zważył, co następuje:

Apelacja pozwanego jest nie zasadna.

Zgodnie z art. 79 ust. 1 pkt 3 lit. b ustawy o prawie autorskim i prawach pokrewnych (dalej: (...)) uprawniony, którego autorskie prawa majątkowe zostały naruszone, może żądać od osoby, która naruszyła te prawa naprawienia wyrządzonej szkody przez zapłatę sumy pieniężnej w wysokości odpowiadającej dwukrotności, a w przypadku gdy naruszenie jest zawinione - trzykrotności stosownego wynagrodzenia, które w chwili jego dochodzenia byłoby należne tytułem udzielenia przez uprawnionego zgody na korzystanie z utworu. Nie budzi wątpliwości, że "stosowne wynagrodzenie", jakie przysługuje twórcy, to takie wynagrodzenie, jakie otrzymałby on, gdyby osoba, która naruszyła jego prawa majątkowe, zawarła umowę o korzystanie z utworu w zakresie dokonanego naruszenia. Tym samym, dla wykazania zasadności roszczenia znajdującego oparcie w treści art. 79 ust. 1 pkt 3 lit. (...) uprawniony, którego prawa autorskie zostały naruszone powinien udowodnić jedynie fakt naruszenia jego prawa oraz wysokość "stosownego wynagrodzenia". W konsekwencji, wskazana kwalifikacja dochodzonego roszczenia determinuje granice stanu faktycznego istotnego dla rozstrzygnięcia (zob. art. 321 § 1 k.p.c.).

Należy jednak zwrócić uwagę, że wyrokiem z dnia 23 czerwca 2015 r., sygn. akt SK 32/14 Trybunał Konstytucyjny stwierdził, że art. 79 ust. 1 pkt 3 lit. b u.p.a.p.p. "w zakresie, w jakim uprawniony, którego autorskie prawa majątkowe zostały naruszone, może żądać od osoby, która naruszyła te prawa, naprawienia wyrządzonej szkody poprzez zapłatę sumy pieniężnej w wysokości odpowiadającej - w przypadku, gdy naruszenie jest zawinione - trzykrotności stosownego wynagrodzenia, które w chwili jego dochodzenia byłoby należne tytułem udzielenia przez uprawnionego zgody na korzystanie z utworu, jest niezgodny z art. 64 ust. 1 i 2 w związku z art. 31 ust. 3 w związku z art. 2 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej" (Dz. U. z 2015 r. poz. 932), Oczywiście jest więc, że norma przewidująca możliwość dochodzenia trzykrotności stosownego wynagrodzenia została wyeliminowana z porządku prawnego. Wymaga zatem

rozważenia, jaki są skutki orzeczenia Trybunału Konstytucyjnego dla możliwości dochodzenia przez uprawnionego dwukrotności tego wynagrodzenia - niezależnie do tego, czy naruszenie praw autorskich było zawinione, czy niezawinione.

Sąd Apelacyjny podziela pogląd, że "utrata mocy obowiązującej art. 79 ust. 1 pkt 3 lit. b(...), w zakresie przewidującym naprawienie szkody przez zasądzenie trzykrotności stosownego wynagrodzenia nie spowodowała utraty tej mocy w pozostałym zakresie, a zatem w tej części, w jakiej przewiduje on obowiązek zapłaty sumy pieniężnej odpowiadającej dwukrotności stosownego wynagrodzenia" (tak wyrok Sądu Apelacyjnego w Krakowie z dnia 17 grudnia 2015 r., I ACa 1251/15, zob. też wyrok Sądu Apelacyjnego w Łodzi z dnia 27 lipca 2015 r., I ACa 110/15 oraz wyrok Sądu Apelacyjnego w Warszawie z dnia 15 grudnia 2015 r., I ACa 479/15).

W konsekwencji zastosowanie przepisu art. 79 ust. 1 pkt 3 lit. b prawa autorskiego w jego aktualnie obowiązującym brzmieniu powoduje, że powód może zasadnie domagać się zasądzenia dwukrotności stosownego wynagrodzenia, które w chwili jego dochodzenia byłoby należne tytułem udzielenia przez niego zgody na korzystanie z utworu, do którego w 1/2 przysługiwały mu wspólne prawa autorskie .

Podkreślić należy, że ustalenia faktyczne i prawe Sądu I Instancji w pełni zasługiwały na uwzględnienie.

W ocenie Sądu Apelacyjnego nie doszło do naruszenia art. 9 ust. 3 (...). w związku z art.2 ust. 1 cyt. Ustawy, albowiem należy odróżnić twórczość zależną od twórczości inspirowanej.

Z treści przepisu art. 9 ust 1 i 3 wynika iż współtwórcom przysługuje prawo autorskie wspólnie. Do wykonywania prawa autorskiego do całości utworu potrzebna jest zgoda wszystkich współtwórców. W przypadku braku takiej zgody każdy ze współtwórców może żądać rozstrzygnięcia przez sąd, który orzeka uwzględniając interesy wszystkich współtwórców.

Z kolei art.2 ust. 1 wynika iż opracowanie cudzego utworu, w szczególności tłumaczenie, przeróbka, adaptacja, jest przedmiotem prawa autorskiego bez uszczerbku dla prawa do utworu pierwotnego. Twórczość zależna o której mowa w art. 2 ust. 1 ustawy z dnia 4 lutego 1994r. o prawie autorskim i prawach pokrewnych w postaci opracowanie cudzego utworu jest przedmiotem prawa autorskiego „bez uszczerbku dla prawa do utworu pierwotnego”. Na ogół opracowania definiuje się jako dzieła recypujące z innego utworu treść, a zazwyczaj częściowo i formę, noszące piętno osobistej twórczości opracowującego i służące do rozszerzenia form komunikowania treści dzieła pierwotnego poza jego formą macierzystą. Tak jak w przypadku dzieł inspirowanych, przesłanka twórczości odgrywa tu zasadniczą rolę. Opracowanie jest z punktu widzenia stosunków zewnętrznych, to jest stosunków pomiędzy autorem opracowania a podmiotami eksploatującymi opracowanie, takim samym dziełem jak utwór oryginalny, macierzysty. W związku z tym prawa autorskie do opracowania powstają w momencie stworzenia i ustalenia opracowania. Wprowadzony do obecnej ustawy dodatek „bez uszczerbku dla prawa do utworu pierwotnego" niczego nie zmienia w dotychczasowej konstrukcji praw do utworów stanowiących opracowania. Zasada generalna została niezmienną, co najwyżej przez przyzmat tego stwierdzenia można rozpatrywać zakres praw autora opracowania, niezależnych od zezwolenia. Tam, gdzie wykorzystanie dzieła zależnego mogłoby prowadzić do „uszczerbku" w prawach do utworu pierwotnego, należy uzyskać zezwolenie (Prawo Autorskie i prawa pokrewne. Komentarz. Pod red, J Barty, R. Markiewicza ,LEX 2011-Elżbieta Trapie komentarz do art. 2 ustawy o prawie autorskim i prawach pokrewnych). Utwory inspirowane powstają w ramach swobodnego użytkowania cudzych dzieł. Utwory inspirowane, nie będąc opracowaniami, nie muszą bowiem być poddane rygorom wykonywania praw określonym w art. 2 ust. 2 i 5. Jednocześnie są to utwory całkowicie samodzielne. Utwory inspirowane zawierają takie twórcze przetworzenie elementów dzieła inspirującego, że o charakterze dzieła inspirowanego decydują już jego własne elementy.

W świetle materiału dowodowego zgromadzonego w niniejszej sprawie sąd I instancji trafnie uznał, że pozwany naruszył przysługujące powodowi prawo .

Sąd Apelacyjny, podobnie jak Sąd I Instancji, nie podziela argumentacji pozwanego, iż w ofercie do przetargu nr (...) została zgłoszona de facto inna dokumentacja niż ta pierwotna, gdyż stanowiła ona nowe opracowanie, uwzględniające

wszystkie zmiany w projekcie, dokonane przez pozwanego. Słusznie Sąd Okręgowy zauważył, że wszystkie zmiany rozwiązań zastosowanych w kuchni polowej (...) (...) dokonywane były w odniesieniu do pierwotnych planów tej konstrukcji, jako punkt wyjścia przyjmując zapisy dokumentacji technicznej zatwierdzonej decyzją (...) nr (...) z dnia 22 kwietnia 2002r. Modyfikacje w konstrukcji kuchni polowej (...) (...), na które powoływał się pozwany, nie funkcjonowały samodzielnie jako projekt nowego urządzenia, lecz udoskonalają, adoptowały plany urządzenia już istniejącego, ujęte w w/w dokumentacji technicznej. Stanowiły jego integralną część. Zmiany wprowadzone przez pozwanego nie zmieniały charakteru samego urządzenia, jego istoty, a były jedynie zmianami kosmetycznymi. A zatem dokumentacja techniczna w/w urządzenia w wersji zatwierdzonej decyzją (...) nr (...) z dnia 22 kwietnia 2002r. wraz ze wszystkimi jej zmianami stanowiła całość i winna być traktowana jako jeden utwór, do którego majątkowe prawa autorskie przysługują wspólnie obydwu stronom.

Wobec tego majątkowe prawa autorskie do utworu w postaci dokumentacji technicznej kuchni polowej (...) (...), zatwierdzonej przez (...) przysługiwały wspólnie powodowi i pozwanemu, a ich udziały wynosiły po 50%. Zatem pozwany, chcąc wykorzystać dokumentację techniczną kuchni polowej (...) (...) do wykonania zamówienia Jednostki Wojskowej (...), winien był uzyskać zgodę powoda.

Postępowanie dowodowe wykazało w sposób nie budzący wątpliwości, że pozwany nie dysponował zgodą powoda na wykorzystanie tego projektu i nie podjął w tym kierunku żadnych starań, w związku z czym powód miał prawo skutecznie domagać się odszkodowania z tytułu wykorzystania praw autorskich, do których miał uprawnienia jako współwłaściciel. Zarówno z zeznań świadka L. F. jak i zeznań prezesa zarządu pozwanego M. W., niewątpliwie wynika iż takiej zgody nie było.

Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 3 lutego 2017r. sygn. akt II CSK 400/16, dokonał rozróżnienia roszczeń z tytułu praw autorskich, wskazując iż przysługują dwojakiego rodzaju roszczenia: odszkodowawcze i wynagrodzenie. Sąd ten wskazał iż roszczenie o zapłatę wynagrodzenia za korzystanie z utworu za zgodą twórcy (np. w ramach umowy licencyjnej) na danym polu eksploatacji i roszczenie o zapłatę odszkodowania za naruszenie autorskich praw majątkowych, zachodzące w razie wkroczenia na tym polu eksploatacji w zakres tego prawa bez zgody twórcy lub innego tytułu prawnego, są nie tylko różnymi roszczeniami przewidzianymi w prawie materialnym, ale - w razie ich sądowego dochodzenia - przedstawiane są sądowi jako różne żądania procesowe. Różni je podstawa faktyczna, która w wypadku żądania wynagrodzenia obejmuje korzystanie z utworu za zgodą twórcy, natomiast w wypadku żądania odszkodowania obejmuje takie korzystanie bez tej zgody, a ponadto ewentualnie fakt wystąpienia szkody. Nie wchodzi więc tu w rachubę różna prawna kwalifikacja tej samej podstawy faktycznej w ramach jednego żądania procesowego, lecz różna prawna kwalifikacja różnych żądań procesowych. Bez znaczenia jest fakt, że ustalenie wysokości odszkodowania może następować przez wykorzystanie - jako miernika jego wysokości - kategorii krotności wynagrodzenia (art. 79 ust. 1 pkt 3 lit. b) (...),).

Skoro żądanie zapłaty wynagrodzenia (art. 43 ust. 1 (...)) i żądanie zapłaty odszkodowania, w tym także odszkodowania, dla którego miernikiem wysokości jest krotność wynagrodzenia (art. 79 ust. 1 pkt 3 lit. b) (...)), mają różne podstawy faktyczne, to wystąpienie do sądu z żądaniem zapłaty wynagrodzenia powoduje przerwę biegu terminu przedawnienia roszczenia o zapłatę wynagrodzenia, nie wpływa zaś na bieg terminu przedawnienia roszczenia o odszkodowanie. O tym, czy powód, domagając się zapłaty kwoty, przedstawia żądanie zapłaty wynagrodzenia za korzystanie z jego utworu, co powoduje przerwę biegu terminu przedawnienia roszczenia o zapłatę wynagrodzenia, jeśli takie przysługuje powodowi, czy (tylko albo również) żądanie zapłaty odszkodowania za naruszenie jego autorskich praw majątkowych w wysokości stanowiącej krotność wynagrodzenia, co powoduje (tylko albo również) przerwę biegu terminu przedawnienia roszczenia o odszkodowanie, jeśli takie przysługuje powodowi, decydują twierdzenia faktyczne przytoczone na uzasadnienie żądania.

W razie, gdy z twierdzeń tych wynika, że korzystanie z utworu odbywało się za zgodą powoda, wtedy chodzi o zapłatę wynagrodzenia i przerwę biegu terminu przedawnienia roszczenia o jego zapłatę (art. 43 ust. 1 (...)). Jeśli twierdzenia te wskazują na to, że korzystanie z utworu nie było oparte na zgodzie twórcy, a więc miało dojść do naruszenia jego autorskich praw majątkowych, to choćby powód określał wysokość żądania przez odniesienie do wysokości krotności

wynagrodzenia, wtedy chodzi o zapłatę odszkodowania i przerwę biegu terminu przedawnienia roszczenia o jego zapłatę (art. 79 ust. 1 pkt 3 lit. b) (...)). W grę wchodzić może również sytuacja, w której powód dochodzi zapłaty określonej kwoty, przy czym co do jednej jej części powołuje się na to, że korzystanie z utworu na danym polu eksploatacji odbywało się za jego zgodą w pewnym okresie, a co do drugiej jej części na to, że korzystanie z utworu w innym okresie nie miało podstawy w takiej zgodzie. Sytuacja taka oznacza kumulację przedmiotową roszczeń (art. 191 k.p.c.). Rzecz jasna, trzeba pamiętać o tym, że treść żądania może podlegać stosownej wykładni przez sąd (por. wyroki Sądu Najwyższego z dnia 24 maja 1995 r., I CRN 61/95, i z dnia 19 stycznia 2006 r., IV CK 376/05, MoP 2006, nr 4, s. 170), a powoływaniu twierdzeń faktycznych służyć może wskazywanie podstawy prawnej żądania (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 23 lutego 1999 r., I CKN 252/98, OSNC 1999, nr 9, poz. 152), choć powołania określonej podstawy prawnej nie należy postrzegać jako wskazania przez powoda tylko tych faktów, które mogą służyć zastosowaniu wskazanych przez niego przepisów.

W niniejszej sprawie mamy do czynienia właśnie z taką sytuacją, albowiem brak było zgody powoda na korzystanie z utworu. Sąd II Instancji miał na uwadze, że co prawda roszczenia powoda były początkowo nieprecyzyjnie formułowane, ale dokonanie ich prawidłowej wykładni i ostateczne sprecyzowanie żądania, nie budzą wątpliwości iż jego intencją było żądanie naprawienia szkody. W związku z powyższym nieuprawnione są twierdzenia, iż powód zgłosił roszczenie odszkodowawcze z naruszeniem terminu z art. 442¹ § 1 kc. W ocenie Sądu zgłoszenie tych roszczeń przed upływem 3 letniego okresu przedawnienia uprawniało powoda do rozszerzenia powództwa na skutek ustaleń biegłego.

Z punktu widzenia powyższej oceny prawnej stwierdzić należało, że podnoszone przez pozwanego zarzuty o naruszeniu przepisów postępowania nie mogły być uwzględnione, bowiem w sprawie nie zachodziły podstawy do stwierdzenia, że doszło do naruszenia art. 233 § 1 k.p.c. Niezależnie od tego stwierdzić też należy, że dokonanej przez Sąd Okręgowy ocenie nie można skutecznie zarzucić jakiegokolwiek dowolności, gdyż oparł tę ocenę na wynikach przeprowadzonego postępowania dowodowego i treści przeprowadzonych dowodów.

Wysokość wynagrodzenia za naruszenie autorskich praw majątkowych powoda do wspólnego majątkowego prawa autorskiego do całości utworu w postaci dokumentacji kuchni polowej (...) (...) poprzez wyprodukowanie i sprzedaż przez pozwanego bez zgody powoda na wykorzystanie tej dokumentacji 3 sztuk kuchni polowej za cenę 988.920,00 zł Sąd Okręgowy ustalił w oparciu o wnioski opinii biegłego. Wbrew twierdzeniom apelującego treść wniosków opinii biegłego jest jednoznaczna i daje podstawę do określenia wysokości opłaty licencyjnej. Twierdzenie pozwanego, że biegły nie dysponował całością dokumentacji, służyło wyłącznie przyjętej przez niego linii obrony zmierzającej do podważenia prawidłowości wniosków tej opinii. Pozwany stosownie do art. 6 k.c., powinien był przedłożyć rzetelnym materiał dowodowy na tę okoliczność- a więc całość dokumentacji technicznej. Pozwany poprzestał zaś wyłącznie na gołosłownych twierdzeniach wywodzonych z okoliczności iż z przedłożonego przez niego wykazu wynika iż całość dokumentacji kuchni obejmuje (...). Pozwany nie wykazał też w jaki sposób całość tej dokumentacji mogłaby mieć wpływ na treść wniosków opinii biegłego. W szczególności zauważyć należy, że biegły był powoływany na okoliczność ustalenia wysokości wynagrodzenia za naruszenie autorskich praw majątkowych powoda w ściśle przez Sąd określonych ramach. Uwzględniając treść opinii biegłego wraz z jej uzupełnieniami, w których odpowiedział na zastrzeżenia strony pozwanej, i jego zeznań na rozprawie, za bezpodstawne uznać należy także zarzuty pozwanego dotyczące błędnego ustalenia kosztu wytworzenia kuchni co rzekomo skutkowało błędnym ustaleniem wysokości marży sprzedażowej kuchni.

Reasumując zatem, skoro powód jako uprawniony, którego autorskie prawa majątkowe zostały naruszone, może żądać od osoby - pozwanego, która naruszyła te prawa - między innymi - naprawienia wyrządzonej szkody poprzez zapłatę sumy pieniężnej w wysokości odpowiadającej dwukrotności, które w chwili jego dochodzenia byłoby należne tytułem udzielenia przez uprawnionego zgody na korzystanie z utworu, to jego roszczenie jest w pełni zasadne i podlegało uwzględnieniu w całości.

Z powyższych względów na podstawie art. 385 k.p.c. apelację pozwanego należało oddalić. Na podstawie art. 99 kpc w zw. z art. 98 § 1 i 3 kpc zasądzono od pozwanego, jako strony przegrywającej spór w postępowaniu apelacyjnym,

na rzecz powoda poniesione przez niego koszty zastępstwa procesowego. Ich wysokość wynika z § 2 ust. 1 pkt 6 i § 10 ust. 1 pkt 2 (75% z 5400zł=4050zł) rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych (Dz. U. z 2015 r., poz. 1804 ze zm.).

SSA Małgorzata Kaźmierczak SSA Jacek Nowicki SSA Małgorzata Mazurkiewicz-Talaga